

**ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

**ЧРЕЗ
ДИРЕКЦИЯ
МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ**

ДОКЛАД

**от Мариета Неделчева – съдия в Специализирания наказателен
съд**

На 09.12.2021 г., в качеството си на контактна точка за Република България в Европейската съдебна мрежа (ЕСМ), участвах в Третата среща между контактни точки в ЕСМ на държавите членки и на Западните Балкани, проведена онлайн.

С течение на времето ЕСМ успя да изгради и да поддържа близки връзки с държавите кандидати за членки на ЕС на Западните Балкани (Албания, Северна Македония, Черна гора и Сърбия) и с Босна и Херцеговина и Косово, както на оперативно ниво (между прокуратурите, министерствата на правосъдието, министерствата на вътрешните работи и полиция), така и на стратегическо ниво с помощта на Европейската Комисия. С оглед на териториалната и историческа близост на тези страни, винаги е съществувало много интензивно сътрудничество между тези държави и държавите членки на ЕС в това число и Република България. С оглед на голямата важност на международното сътрудничество по наказателни дела в тези държави са определени и контактни точки на ЕСМ, към които при нужда от сътрудничество се обръщаме, зада ни бъде предоставена информация за правото на тези държави, компетентния орган, който следва да изпълни молбата за правна помощ, в случай на нужда да бъде забързана процедурата касаещо осъществяване на международно сътрудничество и др.

Срещата беше открита с подравителен адрес от Оля Лонфгрен – ръководител на Секретариата на ЕСМ. След това продължи с представянето на колегите, изпълняващи ролята на контактни точки в ЕСМ в държавите от Западните Балкани. Същите дадоха информация колко контактни точки работят във всяка държава, имат ли разделение

на ролите в областта на международното сътрудничество и споделиха опита си и трудностите, които срещат, като звена за контакт.

Принципно международното сътрудничество между държавите от Западните Балкани и държавите членки на ЕС се основава на международни договори – на Съвета на Европа и инструменти за сътрудничество на Обединените нации, както и на регионални инструменти като двустранните споразумения. На срещата бяха обсъдени различни инструменти за международно сътрудничество, като трансфер на производства и екстрадиция. Беше обсъден и въпроса за съдебното сътрудничество в светлината на пандемията причинена от Ковид -19. Бяха разисквани международните правни норми въз основа, на които се прилагат инструментите за сътрудничество по наказателни дела – трансфер на производства и екстрадиция в отношенията между държавите от Западните Балкани и държавите членки на ЕС. Бе посочено, че при трансфера на производства са приложими Европейската Конвенция за взаимопомощ по наказателни дела от 1959 г., Европейската конвенция за трансфер на производства от 1972 г., както и двустранни международни договори. В случаите, в които липсва база за сътрудничеството между държавите се прилага принципа на реципрочността.

От участниците в срещата бе подчертано още, че неформалната комуникация през ЕСМ е възможна и се насърчава между държавите членки и държавите от Западните Балкани. Директните контакти не само водят до оказване на по-бързо сътрудничество, но също така помагат да бъдат решени много проблеми предварително. Подчертано беше, че в държавите от Западните Балкани са приети модерните пътища за комуникация и само документите, които са необходими в оригинал на изпълняващата държава, следва да бъдат изпратени по пощата. В някои случаи обаче отговорите по имейл не биват приемани от държавите от Западните Балкани, което създава проблеми в международното сътрудничество по наказателни дела.

По отношение на екстрадицията на лица между държавите от Западните Балкани и държавите членки на ЕС бе посочено, че се прилага Европейската Конвенция за екстрадиция от 1957 г. и четирите ѝ допълнителни протокола, като Конвенцията е ратифицирана от 47 държави членки на Съвета на Европа. В отношенията между тези държави се прилагат също чл.16 от Конвенцията срещу транснационалната организирана престъпност (Конвенцията от Палермо, 2000 г.), чл.44 от Конвенцията против корупцията (Конвенцията от Мерида, 2003 г.), чл.2-11 от Конвенцията в Будапеща,

както и двустранните споразумения сключени между държавите. Посочено беше, че практически предизвикателства все още възникват, когато се иска екстрадиция на собствени граждани, тъй като повечето държави членки на ЕС и държавите от Западните Балкани не екстрадират собствени граждани. Ето защо, екстрадицията на собствени граждани може да е възможна въз основа на двустранни споразумения между засегнатите държави.

От участниците в срещата беше отбелязано, че пандемията Ковид -19 се отрази съществено на международното сътрудничество по наказателни дела, като практиците изпитват трудности при практическото реализиране на процедурите по сътрудничество с оглед на рестрикциите наложени от държавите за ограничаване на заболяването. Бе направен извода, че от една страна пандемията спомогна за увеличаването на директните контакти между контактните точки на ЕСМ. От друга страна обаче екстрадицията, транзита и трансферите на хора бяха отложени в много държави членки, поради обективни причини.

Срещата приключи с изказване на представители на всяка една държава по предварително зададени теми на дискусиата. За Република България думата взе прокурор Камен Михов, прокурор във ВКП и контактна точка в ЕСМ, който изложи своето компетентно мнение по всеки един въпрос, предмет на дискусиата.

СЪДИЯ:

/М.Неделчева/